

A BANYA

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Egész évre . . . 12 K. | Félévre . . . 6 K.
Negyedévre . . . 3 K.
HIRDETÉSEK DIJSZABÁS SZERINT.

Felétős szerkesztő:
Dr. BISCHITZ BÉLA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP
Szerkesztőség és kiadóhivatal
Budapest, IV., (Belváros) Molnár-u. 33.
TELEFON 108-00.

Közlemények átvételét csakis a forrás megnevezésével engedjük meg.

Földgáz és — harisnya.

Ömlik, szakadatlanul ömlik a sármási gázutból a gáz és nagy terelgetéseken felül nem történt egyéb a lánkas mezőségi vidéken, mint hogy Veszprémi Antal főbíró uram égetne téglát, ha ugyan adnának neki hozzá elegendő gázt. Ugy jártunk bizony eddig-élé a földi gázzal, mint az egyszeri szegény ember, aki nagy kincset talált és sehogyse tudta, mit kezdjen vele. Szegény ország vagyunk és ez a szegénység még a kincseinket is szegényesekké teszi.

Mert ugyan mit kezdünk vele? A magyar pénzüzetek kipróbált jó szokása az, hogy csak biztosra mennek. Átveszik pl. az állam sőüzletét, átveszik a dohányt is, vagy az állami gyárak termelését, amiknek hasznai szinte mathematice előre kiszámíthatók és mert még hozzá piacuk is biztos. Ahol azonban némi kockázat akad, ott magyar pénzüzetet mint az állami kezelést megkönnyítő segítőársat hiába keresi a szemlélő. Eddig még ugy volt, hogy semmi más nem indokolta az egyes állami üzletágaknak, mondjuk vállalkozásoknak magánkezelésbe adását, mint az, hogy a mindig és minden ízében nehézkesen berendezkedő állami üzemet a könnyű mozgású, gyors elhatározású részvénytársaság produktívá tegye. Legyünk őszinték! Nem vagyunk oly gazdagok, hogy ezért a feltételért oly nagy árat fizessen a köz. És nem vagyunk oly szegények, hogy kiuzsoráztassuk magunkat. Egyes intézetek nem hoznak oly nagy áldozatot az államért, hogy indokolná a rengeteg hasznót, amit az államtól és így az adófizetőktől elszí. Az állam nemzeti szempontból hogy a magyarságot erősítse: nemzetgazdasági szempontból, hogy új iparágak bevezetésével bátorítsa a vállalkozást, vagy a káros versenyt és a közönség kiuzsorázását lehetetlenné tegye, szociális tekintetből: hogy munkaalkalmat nyújtson, szociális berendezkedésekkel üdvösen közrehasson, . . . vállalkozik. Óriási áldozatokkal vállalkozik, mert — ez külön lapra tartozik, miért — másképp nem tud vállalkozni. És a jelentkezhető hasz-

nok elkaparintására jelentkeznek, egyre-másra jelentkeznek a derék magyar intézetek.

Ime! itt a földgáz! A legkomolyabb tudósok szakvéleményeivel agyontámogatott földgáz, sulyosbitva amerikai példákkal, amelyek igazolhatnák, mily maradandó és szédítő energiát nyújtó anyag. Hol serénykednek kiaknázásával a magyar pénzüzetek, melyek oly fürgék, mikor nehéz áldozatokkal már létesített, de forgó tőke híján halódó iparvállalatoknak ravasz megsemmisítésével rottják közéletünket? A földgázra nézve is életre-halálra be akarják magukat biztosítani az állam által. És ha minden risque-et elvállalt az állam, amint nem szabad elvállalnia, akkor belemennének — ahogy azt ők az ő ismert szerénységükkel nevezni szokták, a — kockázatba.

A pénzügyminiszternek bizonyára nehéz gondokat okozott már a földgáz. Budapest székesfőváros nem kér belőle egyelőre. Persze jobb építeni gázgyárakat — porosz szénre, így eleget lehet tenni régi jól ismert szénszállító barátainknak, a törvényhatósági bizottság építészeinek és pereputtyának. Bámulunk azon, hol élünk? Itt a földgáz hazánkban és itt folytatni merik a gázgyár építkezését. Ha egy kulturállamban pl. Romániában: Ploestiben, Campinában, vagy Bustenáriban földgáz fakad fel nafta helyett: nincs tanakodás, műharag Bukuresci és vidéki érdekeltségek között, nem kell hozzá a román pénzügyminiszter meleg odaadása, készsége és ajánlkozása és építik a csővezetékét Bukarest felé. Két betű különbség, eget s földet jelentő különbség. Mi ismerjük a román fővárost. Kelet ugyan, de csak fekvésénél fogva. Százszor inkább kelet vagyunk mi baksisrendszerünkkel, ahol majdnem minden téren sulyos erkölcsi kifogások merülhetnének fel, ha ugyan volna nálunk közvélemény. De nálunk? Tudalékos számítások látnak napvilágot, hogy a földgáz többé, vagy legalább is annyiba kerül, mint a mesterséges gáz, melyet nem is hazai szén, hanem hatalmas szállítási költségekkel megterhelt idegen szénből állítanak elő. Gyönyörűen elhallgat a sajtó és nincs hang ebben

„Palace Szálloda“ Budapest, VIII., Rákóczi-ut 43.

A szálloda éttermeiben esténként kolozsvári Pongrácz Lajos hangversenyez. Elsőrendű magyar és francia konyha. Elsőrendű borok.

UNTERREINER JÁNOS volt alsótátrafűredi vendéglős vezetője mellett.

az országban, mely fölemelné szavát a közgazdasági vandalizmus ellen, ami Erdélyben a gázpocsékolással végbemegy és a bűnös, a könnyelmű főváros ellen, amely akkor merete elhatározni az új gázgyárak építését, amikor a kissármási gázkut bufogva, bömbölve, örült erővel öklendezte ég felé minden e világi gázak legtisztábbikát, a 98%-os sármási methánt.

Micsoda merészség ez a határozat? Avagy micsoda bornírtság? Hiszen ezért végigverne községe tanácsán minden önérzetes amerikai, angol, vagy német város. De a bárgyu Budapest hódolattal hajlik meg a kölcsönszerző geniek előtt. Elhiszi azt is, hogy az Uristen adománya, a természetes gáz drágább lesz, mint a Budapesti nemzetgazdászok termelte mesterséges gáz. Persze, hogy drágább lesz! Mert a csővezeték belekerül 30 millióba, de az új gázgyárak majd 60-ba fognak kerülni. Tiszta számítás. És megy minden kitünő egyetértéssel ebben a szerencsétlen városban, amelynek nincsen egyetlen egészséges észszel megépített utcája. És itt érvelnek azzal — és jellemző, hogy ez az érvelés osztatlan és mély megdöbbenést kelt, — hogy már csak azért sem lehet Budapestre vezetni a gázt, mert e kristálytisza gázforrást nem bírják el a budapesti — harisnyák. Hát nem fullad itt kacajba minden szó? A budapesti gázlámpák harisnyáit féltik az urak? Ezért akarják keverni a tiszta methángázt az önök émelyítő szagu, kátrányos, gyenge fényerejű, sápadt kőszéngázával? Ezért akarnak továbbra is üzemben tartani milliós üzemet, ahelyett, hogy sietnének megszüntetni, hogy majd a kései századokban, ha kimerülnek majd az erdélyi gázutak, felvegyék ismét az üzemet? A lámpa-harisnyák kedvéért! Ez kitünő, ez épületes egy gondolat. Most már értjük, mért akarták a tisztelt fővárosi városatyák a fővárossal megszereztetni az Auer-társaság részvényeit! Mert hogy olyan busásan hoznak ezek a harisnyarészvények. És nem jutott a tisztelt urak eszébe, hogy az Auer-szabadalom lejárt, hát egész egyszerűen csináltnak egy pár Bunsen-lámpa segítségével ilyen harisnya-gyárat, mint ezt a Magyar Gázizzófény Rt. cselekedte és teszi ma is. Minek ezért sok szép százezer koronákon megvásárolni a semmit. Egy üzletkört, amit egész szépen átad kéz alatt bármikor bárkinek és amely üzletkör mindenkié lenne, csak a fővárosé nem. Ezek aztán a zseniális férfiak! Ezek a közgazdászok! A fővárosi urak, akiknek a harisnya miatt nem kell a gáz. Mert más harisnyák megint 30 millióba kerülnek, ugyebár? És talán az égők apró csönnyilásait is át kellene alakítani. No persze! 5—6 éve még nyitott gázcsapokban égett a sárgásfényű, imbolygó gázláng. Átalakították egy-kettőre

városszerte a lámpák ezreit harisnyás Auer-égőkre. Hiszen jó, hogy megcsinálták ezt, de miért siettek egyszerre oly nagyon segíteni Auerékon, mikor a legelemibb gondosság feltételezésével tudhatták, hogy rövidesen vége a szabadalmuknak és akkor úgy szólnán semmibe se kerül az egész átalakítás. De megcsinálták a „jó üzletet“ és átalakították az összes égőket. Ámde még ma is alakítgatják és pedig tisztán szépészeti szempontból és hogy nagyobb fényerőt produkáljanak. Lefelé égőket szerelgetnek a pesti utcai oldalra. És elhatároznak félmillió költséges ivlámpa-felállítást, ami csak részletnek tekinthető. És akkor fáznak a harisnyák átalakításától. Hiszen ez játék! Keserű játék a kiskoru, vagy jobban mondva éretlen polgárság bőrére! Itt nincs és nem lehet arról szó, hogy a kolozsváriak az illetlen szabályait követték-e a budapesti urak sejourján, hanem arról van szó, hogy milliókat takarítsunk meg és milliók ne menjenek naponként veszendőbe. A sármási gáz nemzeti közkincsünk, amelyet meg kell becsülnünk és evégből mielőbb mennél helerjesebben kiaknázhatóvá, felhasználhatóvá tennünk. Jut abból bőven a fővárosnak is, Kolozsvárnak is, Marosvásárhelynek is. Ép annyira kész neveltség az erdélyi városok marakodása és féltékenykedése a földgázért, amint fölöttébb boszantó a főváros abszurd tartózkodása a földgáztól és vakmerő játéka a fővárosi polgárság érdekeivel. Amikor ily nagy horderejű kérdéstről van szó, legalább is frivolitás előhozakodni a — harisnyákkal.

Észrevételek

„A Bányá“-nak f. évi 14-ik számában „Milyen világnyelvet tanuljon a magyar bányász“ cím alatt megjelent cikkekre.

Irta: **Oblatek Béla** m. kir. bányatanácsos.

A cikkiró, — miután fémbányászatunk hanyatlását megállapítja — azt a kérdést veti fel, hogy mi oka lehet ennek? s arra a következtetésre jut, hogy a fémbányászat pangásának okait a többek között fémkohóink üzemében, a berendezések fogyatékoságában és általában a hazai fémkohóüzem stagnálásában kell keresnünk.

Megszoktuk már, hogy valahányszor a fémbányászat vajadásáról van szó, mindannyiszor megbocsáthatatlan felületességgel bünbakképpen a fémkohókat állítják oda, mint olyanokat, amelyek nemcsak nem sietnek a bányászat segítségére, hanem azokat kiszorolják, kizsákmányolják.

Vizsgáljuk legelőször a kohók állítólagos drága üzemét a fernezelyi kohó számadatai alapján.

Ezelőtt 23 esztendővel, 1889-ben az akkor

Eredeti FREDIT CSAPÁGYFÉMEKET minden czélra megfelelő minőségekben gyárt kizárólag az:

ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA.

vényben állott beváltási árszabály értelmében, egy q (métermázsa) beváltmányra eső összes költségek 6 K 28 f-t tettek ki, az 1906-ik esztendőben pedig 6 K 54 f-re emelkedtek.

Az 1889-iki viszonyokhoz képest az anyagárak és munkabérek ma következő emelkedést mutatnak:

A tüzifa értéke 117 százalékkal, a faszéné 56 százalékkal, a koksze 29 százalékkal és a munkabérek 52 százalékkal emelkedtek és annak dacára a kohó beváltási árszabálya csupán 41 százalékkal növekedett.

Azt kérdem az elfogulatlan ítéllettől: Vajon lehetségesnek tartja-e, hogy ezzel a hallatlan áremelkedéssel szemben a kohó üzemképes lett volna egyensúlyát számbavehető tarifaemelés nélkül fenntartani, ha régi kereteiben megmarad, ha az újabb technikai vívmányokat hasznára nem fordítja és ha általában modern berendezésekkel nem emelkedik arra a színvonalra amelyen a versenyt külföldi kohókkal fölvehesse?

Ha még hozzáteszem azt, hogy az 1889. éven innen eső időszakban átlagosan a kohó nyeresége nagyobb volt, mint a megelőző időben, kétségen kívül áll, hogy itt egy öntudatos, gazdaságos, takarékos üzemmel állunk szemben.

Azt lehetne mindezekkel szemben ellenvetni, hogy az előadottak dacára a kohóüzem drága és a beváltató bányák e mellett prosperálni nem tudnak s kénytelenek beváltmányaikat külföldi kohóknál értékesíteni és miként a cikkirő állítja 20–30 g tonnánkénti arany tartalmu terményeiket a Rajna mellei kohóknál hasznosítani.

Előttem fekszik a freibergeri kir. kohók beváltási árszabálya, melyből azt olvasom, hogy olyan termények, melyeknek 100 kilogrammonkénti összes értéke 1894. évben, tehát ezelőtt 17 esztendővel a 12 márkát (14 K 40 f) meg nem üti, be nem válthatók, ami azt jelenti, hogy a megszabott olvasztási és egyéb költségek ezt az összeget fölemésztik.

Hol van ettől a mi 6 K 54 f-res tarifánk? Hiszen e mellett a 14 K 40 f értékű beváltmány nálunk q-ként még 7 K 86 f szabadmaradványt kap ki.

A cikkirő példájára visszatérve, egy tonnánként 30 g. aranyat tartalmazó termény 96 K 40 f értéket képvisel; ez már Freibergben nem volna beváltható, holott a fernezelyi kohónál még 33 K-val értékesíthető.

Meglehet, hogy ezt a 33 K-át a bánya és zuzó költségei fölemésztik s így a termény nálunk sem volna hasznosítható, ámde ennek okát a kohótarifa nyakába varni igazságosan csakugyan nem lehet.

Azt állítja továbbá cikkirő, hogy réz és horganybányászatunk jövedelmezősége is a kohósításon mulik; erre válaszunk az, hogy miután hazánkban a rézbányászat még számottevő mennyiséget nem produkál, e fém feldolgozására a jelenleg fennálló berendezéseink tökéletesen megfelelnek: a horganytermelés pedig eddigelé oly csekély, hogy zinkkohók létesítésének létalapja hiányzik. Mindazonáltal ennek a csekély mennyiségnek az értékesítésére is figyelem fordítatik és e részben igen széleskörű kísérletek rendeltettek el és végezettek.

Szóljunk-e még arról a páratlan kedvezményről, amely szerint a kincstári fémkohók tiszta jövedelmüket a beváltató bányaművek között osztják ki? Már magában e tény oly élesen szóló bizonyítéka a kohók abbéli

feladatának és törekvésének, hogy üzemüket nem önző szempontok vezérlik, hanem azt tisztán a bányászat támogatására és javára irányítják.

A fémbányászatnak ugy miként a multban megvoltak, a jelenben is megvannak és a jövőben is meglesznek a maga bajai, nehézségei, melyek részben a bányászat sajátos helyzetéből, részben a szociális viszonyokból erednek; de azért általánosságban a fémbányászat hanyatlásáról hazánkban beszélni még nem lehet. Igaz, hogy tekintélyes bányüzemek megszűntek, némelyek kihalófélben vannak, de másfelől új, virágzó üzemek keletkeztek s ha összehasonlítjuk a 30 év előtti állapotokat a jelenben valókkal, ha visszagondolunk ama kezdetleges berendezésekre, amelyekkel abban az időben a fémbányászat a létért küzdött és tekintjük a mai, modern színvonalon álló pompás létesítményeket, sőt magát a fémtermelést is figyelembe véve, — meg kell állapítanunk, hogy bányászatunk nincs a hanyatlás útján, hanem tudatosan, biztosan tekint föllendülése elé.

Végre még egyet; cikkirő azt mondja a mi-ben különben fejtegetéseit olvasva egy percig sem kételkedtem, — hogy nem ért a fémkohászatához; ámde, ha ez úgy van, akkor talán jogosultnak találja azt a figyelmeztetésemet, hogy mielőtt ismeretlen dolgokról ír, azokra nézve kritikát gyakorol, jól tenné, ha ezt nagyobb óvatossággal teszi és mielőtt egy intézményt vádol, előbb annak mibenlétéről, viszonyairól meggyőződik s nem engedi magát felületes és üres frázisoktól befolyásoltatni.

Eljárás folytvas előállítására folyós nyers vasból.

Eddig nyers vasat különböző eljárások szerint alakítottak frissítéssel kovácsolható vassá, még pedig vagy levegő közvetlen befúvása, vagy vastartalmu salakok behatása által. Az eljárás vagy egy kemencében fejeztetett be, vagy pedig fölosztva két vagy több kemencében eszközöltetett. Ismeretes továbbá nyersvaskeverőkben a vas előfrissítése vagy előfinomítása; a vasat azután pestekben készítik ki.

Mindezen eljárásoknál a frissítést a vas oxydjait tartalmazó salak közvetítő hatása létesíti. A frissítés oly oxydáció folyamat, melynél a silicium, mangán, fosfor és szén elégettetnek. Az elégetés azáltal történik, hogy a vasnak a salakban lévő oxydjai oxigénjüket saját részleges vagy teljes redukciójuk közben az elégetendő anyagoknak adják át, melyeknek oxydációtérmekei, pl. kovasav, mangánoxydul, foszforsav a salakkal egyesülnek és azt higitják.

Az ilyen oxydáció gyorsasága és teljessége az egymásra ható anyagok hőmérsékétől és koncentráció viszonyaitól függ. A hőmérsékről tudjuk, hogy pl. fosfor alacsony hőfokon a szén előtt, magas hőfokon a szén után oxydálódik.

A bevezetésben jelzett ismert frissítő eljárások természetében azonban kizárja, hogy az egymásra ható anyagok, t. i. egyrészt az oxigén, másrészt a tisztálanságok koncentrációjának legkedvezőbb viszonyait bármikép is fenntarthassák. A vasnak pl. széntartalma a folyamat közben folyton fogy, de fogy emellett a salaknak vasoxyd ill. oxigéntartalma is. Ennek természetes folyománya, hogy csökkentett koncentráció folytán a frissítés menete folytonosan lomhábbá válik.

Mint hogy a frissítés célja a vas tisztálanságainak eltávolítása, az egyik faktornak, a vastisztátlan-

ságok koncentrációjának csökkenése ellen nem tehetünk semmit. De lehetne lényegesen fokozni a frissítést, ha a másik, t. i. oxigéntartalmu faktort valamilyen módon az oxigénkoncentrációnak teoretikusan lehetséges maximumán tudnók tartani.

Ezen föladatot oldja meg az új eljárás.

Ha vasat salaktakaró nélkül folyékonyan levegő hatásának teszünk ki, az élenken elég; a termék vas-oxyd-oxydul, vagyis a tekintetbe jövő hőmérséknel legmagasabb oxydációfoku állandó vegyület. Ez képezi tehát a kemencében létesíthető legmagasabb foku oxigénkoncentrációt, tehát ez a képzelhető legjobb oxydáló anyag a vas tisztátlanságai számára, tehát a legjobb frissítő reagens.

Ha tehát a vasat az említett módon a levegő hatásának tesszük ki, a fölületen vékony réteg vas-oxyd-oxydul keletkezik, mely azonban a vas tisztátlanságai által részben vagy egészben a tisztátlanságok oxydjai képződése közben ismét redukálódik. Ezen folyamat állandóan folyton ismétlődik. Az oxydált tisztátlanságok a vason csakhamar salakhártyát képeznek, mely a folyamatot hátráltatná. E salak először kis szigeteket alakjában mutatkozik a csupasz váson és mihelyt számbavehető terjedelemmel bír, kampó segítségével eltávolítandó a kemencéből.

Ha a szilícium és mangán már oxydálódott és a keletkezett oxydok lehuzás által a kemencéből eltávolítatik, akkor pl. bázikus kemencében alacsony hőfoknál a fosfor oxydációját sem gátolja már semmi. Ha ily módon a szilíciumot, mangánt és fosfort alacsony hőmérséknel oxydáltuk és a keletkező salakot eltávolítottuk, akkor a hőmérséket fokozhatjuk úgy, hogy ezáltal a szén enengikus elégeése következze be. Ezen periodus alatt a képződő vasoxyd-oxydul folyton közvetlenül redukálódik, számbavehető mennyiségű pernye tehát nem képződik, noha a vasoxyd-oxydul koncentrációja folytán a szén igen gyorsan ég el.

A fönti fejlődések értelmében az eljárást a gyakorlatban következésképen foganatosíthatjuk: Tetszés szerinti eredetű és fajú folyós nyersvasat minden salaktól menten egy pestmedencébe töltünk és ott bőseges légmennyiség bebocsátása mellett folyósan tartunk. A csupasz fürdön keletkező salakszigeteket időnkénti lekaparás által távolítjuk el a kemencéből. A vason lévő tisztátlanságok mennyiségéhez mérten az oxydáció több vagy kevesebb időt igényel. A munkafolyamat végét az üzemben tapasztalt szakértő könnyen megállapíthatja, a megítélésre a salakképződés csökkenése is nyújt támpontot. Ezután a hőmérséket fokozzuk, mikor is a szén igen gyorsan oxydálódik. Ha ezen oxydációt is a kellő fokig vittük, ismert módon ömleszthető salakkal földjük le a vasat és az ismert módon kikészítjük.

Minthogy a szilícium, stb. oxydációja alacsony koncentrációviszonyoknál is gyorsan megy végbe, a gyakorlatban, különösen nagy mennyiségek termelésénél következésképen is járhatunk el: a nyersvasat a nagyolvasztóból fűthető keverőbe töltjük, abban alacsony hőfokon az érc és mészből álló salak gyakori megújítása közben folyékonyan tartjuk és megfelelő idő után a szükséghez képest, a salak teljes visszatartása mellett egy — esetleg elektromos — pestkemencébe töltjük. Ebben a szén oxydációját befejezzük és a folytvasat az ismertetett eljárás szerint készítjük ki.

Az eljárás egy másik foganatosítási módját a következő viszonyok adják meg: Az elektroacél termelése nagy lendületet vett és állandóan terjed, az elektromos energia költsége azonban még akkora, hogy hideg, de még folyós nyersvasból is csak akkor gazdaságos az elektroacél előállítása, ha olcsó, pl. vízi erők

állnak rendelkezésre. Németországban pl. az elektroacél előnyösen veheti föl a versenyt a Martin-kemencében termelt minőségi acélokkal, ha az olvasztás és frissítés közönséges ismert kemencében és a kikészítés elektromos kemencében történik. Az ilyen termeléshez szükséges telep azonban igen költséges. Kívánatos volt tehát, hogy a folyós nyers vasat az említett frissítő kemencék elkerülésével mindjárt az elektromos kemencében alakíthassuk át acéllá. Ha azonban a folyós nyersvasat elektromos kemencébe töltjük, megtakarítjuk ugyan az olvasztáshoz szükségeselt áramot, de a régebbi módon salaktakaró alatt végzett frissítés a bevezetésben jelzett okok folytán oly soká tartana, hogy az áramfogyasztás még mindig tulságosan drágítaná a terméket. Ha tehát nagy mennyiségek termelésről van szó, akkor az imént jelzett módon egyszerűen keverőt iktatunk közbe s az imént jelzett eljárást alkalmazzuk. Ha ellenben kis üzemekről pl. acélöntődekről és kis mennyiségekről van szó, akkor keverő nem jöhet tekintetbe.

Az eljárás ekkor következésképen foganatosítható: Nyersvasat vagy nyersvasat és hulladékot kupolakemencében beolvasztunk, az összes salak visszatartása mellett elektromos kemencébe töltjük és ott légbebotatás mellett minden salak nélkül alacsony hőfokon folyósan tartjuk s végül az eljárást a bevezetésben leírt módon fejezzük be.

A kupolakemencében megolvasztott vasat természetesen nem csak elektromos, hanem más pestkemencében is kezelhetjük az eljárás szerint.

A selmeci ifjuságért.

Amikor a budapesti akadémiából frissen kikerült fiatalember állást keres, állást, amiért voltaképen tanult, folyton-folyvást beleütközik a kérdésbe: „Hol s merre járt tanulmányuton?” Szégyenszemre vallják be, hogy sehol és legjobb esetben is ott és csakis ott, amerre a fáradhatatlan selmeci tanári kar elvitte.

Kétségtelen, hogy egyetlen pályán se oly életbevágóan fontos az ifjuság tanulmányutja, mint épen a bányászoknál és kohászoknál. Annyira kézenfekvő igazság ez, hogy nem is firtatjuk egy szóval is: De honnan vegye az időt és főképe a pénzt reá a szegény akadémikus, akit ösztöndíjak tartanak e pályán tanulmányideje alatt? Az állam feladata volna a tanulmányi utakat lehetővé tenni, hogy ne csak a hazai művek, hanem a kontinens nagyobb bányá- és kohóműveiről hacsak fogalma is legyen.

Egészen más az a mérnök, aki nem lépte át az ország határát és az, akit legalább Berlinig vitt el a vonat. Idegen légkörben volt, más nemzetnek egészen más kulturális berendezkedését látta és a fiatal szivben késő öregségében is élenken lenyomódott képet hagyott. Ösztöndíjakkal kellene lehetővé tenni, hogy 1—2 évet külföldi művekben tölthessen el a fiatal magyar mérnök. Mennyivel egyszerűbb módja ez a magyar ipar fellendítésének, mint mikor ősi királyaink hatalmas privilegiumokkal idegen nemzetek iparosait édesgették és telepítették le, vagy a subventiókkal való

RUGGYANTÁRUKAT, ASBESTÁRUKAT, SZÁRAZ ÉS ZSIROS
TÖMÍTÉSEKET LEGMEGBIZHATÓBB MINŐSÉGEKBE SZÁLLIT AZ

ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM-PALOTA

plántálgatása a magyarnak nevezett idegen iparnak. Több szeretetet kérünk a magyar bányászifjuság iránt és több céltudatosságot nevelésében. Mindkettő az a másfélmilliárdos budgetünkben számot alig tevő anyagi áldozatkészség, ami nélkül szó-fiabeszéd az ifjuság szeretete és a jövő előkészítése.

Ime a tavalyi év. Elkeseredésből, fiatalos hevületből, vagy akármi okból, sztrájk kerekedik a főiskolán. Az okos megértés elhárította a bajokat, orvosolta a sebeket, de a tavalyi IV. évesek külföldi tanulmányutja elmaradt. Lesznek fájdalom a tavalyi évjáratból ifjak, akik talán sohase jutnak többé külföldre. Hogyan lesznek ezek 10—20 év múlva a XX. századba igazán beleillő, modern bányászok és kohászok? Hiszen külföldön jártukban contactust teremthetnek külföldiekkel, akik pályájukon előremennek épp úgy, mint ők itthon és ezen az érintkezési felületen bármikor összekerülhetnek ismét. Hát a tavalyi ut elmaradt. Ne adj' Isten, lesznek a világtól „elmaradt” mérnökeink. Ki tudja, hozzájuthatnak-e valaha is egy külföldi uthoz? Se idejük, se pénzük, pláne, ha családot alapítottak. Pedig tavaly a brüsszeli világkiállításon is ott lehettek volna, ahol pedig felvonult a föld egész bányászata.

Az ország érdeke ellen való, ha a selmeci ifjakat nem viszik külföldre. Igenis! ha már minden tekintetben a német kultúra emlőin élőködünk, — sajnos csak az, hogy az osztrák régtörténeti vátszűrtet kapjuk — akkor forduljunk direkt a forráshoz! Keressük fel a német ipar empóriumait. Oly felsőséges, oly imponáló, oly hatalmas az, hogy mikor azzal szemben az ifju saját kicsiségében a magyar ipar nem kicsinylendő törekvéseivel számol, feltétlenül felbred benne az ambició, a feltörekvési vágy, amiel végre is minden munka legjobb sarkantyuja.

Tegyük lehetővé, hogy a bányász és kohász ifjuság átlépje a határt. Ne sajnáljuk erre a pénzt. A selmeci tanári kar önfeláldozó készséggel vállalkozik az ifjuság kalauzolására. Az állam vegye ki a részét a kötelességből, mert mi ismerünk elsőrangú magyar vállalatot, amely nem vesz fel selmeci akadémiát — az iskola padjaiból. Van is ebben valami. A selmeci akadémia neveljen egész mérnököket. Ezt kívánja, ezt várja tőle minden gazdasági tényező az egész ország érdekében. És erre egyik hathatós tényező a külföldi tanulmányut, amelyért semmi áldozat nem sok.

Legfelsőbb elhatározás. Magyar pénzügyministerem előterjesztésére Szentistványi Gyula bányatanácsost, a selmecbányai bányászati és erdészeti főiskola II. osztályu rendes tanárát, I. osztályu rendes tanárrá előléptetve, a VI. fizetési osztályba főbányatanácsossá ki nevezem. Kelt Bécsben, 1911. április 5-én. Ferencz József s. k., Lukács s. k.

Kolozsvár a földgázért. Mint kolozsvári tudósítónk jelenti, a földgáz-kérdés tanulmányozására bizottságot küldtek ki, hogy a földgáz Kolozsvárra való vezetésének tervét megállapítsa. A bizottság értekezletén a következő határozat előterjesztését javasolta a közgyűlésnek:

Az értekezlet javasolja, hogy a Törvényhatósági Bizottság közgyűlése fejezze ki őszinte lelkes örömét a pénzügyminiszter ur leiratának ama nyi-

latkozata fölött, mely kilátásba helyezi, hogy a város feltárt, vagy netán a város közelében a jövőben feltárandó földgázzal való ellátásáról saját maga gondoskodhatik. Mondja ki, hogy a miniszter ur eme nyilatkozata alapján a maga részéről kijelenti elvileg, hogy a földgáznak a városba való bevezetéséről és értékesítéséről saját maga óhajt gondoskodni első sorban, abból a célból, hogy ipari és gyári vállalatok számára s ezuton számottevő ipar fejlesztésére legelőnyösebben szolgáltatasson földgázt. Az eziránti tárgyalásokkal és az előtervezet kidolgozásával három tagu küldöttséget biz meg, a tanácsot pedig utasítja, hogy a földgáz bevezetésének műszaki tervezetét sürgősen dolgoztassa ki s az illetékes tényezők meghallgatásával gondoskodjék arról, hogy egy mérnököt a földgáz-technika különleges tanulmányozásával szakértőül a város részéről képeztesen ki.

Jegyezzük meg, hogy Kolozsvárott maguk az állami épületek kb. 1 millió m³ gázt fogyasztanak évenként és a városnak kb. még egyszer ennyi gázra volna szüksége. Egy 5 milliós konszorcium van alakulóban, melyben részes a mai kolozsvári légszuszgyár is, a csövezetés létesítésére. A konszorcium gyárüzemet létesítene, melyeket már a sármási gáz fog hajtóerővel ellátni. A közgyűlésnek a bizottság az összes előmunkálatok megtételére és gépészmérnöknek amerikai tanulmányutra való kiküldése tárgyában tesz javaslatot.

Román pénzügyintézet a bányászaton. Mig a magyar pénzügyintézetek hallani sem akarnak bányászatról, pláne aranybányászatról, a román pénzügyintézetek már e téren is megkezdték üdvös tevékenységüket. Mint brádi levelezőnk írja, a bucsumi „Concordia” cégü bányatársulat ez évben osztalékot fizet. Ez azért érdekes, mert ilyen alapon dolgoznék az országban mintegy 500 bánya, mint a „Concordia” és ezek közül 60 csak vegetál, a többinél hol az egyik, hol a másik szünteti be üzemét. A „Concordia” ellenben osztalékot fizet. E siker titka az, hogy a Concordiát az abrudbányai Aurária román pénzügyintézet finanszírozza.

Földgáz konzorcium. Előkelő erdélyi mágnásokból és képviselőkből álló csoport alakult arra a célra, hogy a kissármási földgázforrások ipari és közlekedési kiaknázása végett nagyobb részvénytársaságot alapítsanak. A csoport tagjai: gróf Bánffy Miklós, gróf Bethlen István, gróf Lázár István, Sándor János és Ugron Zoltán. A részvénytársaság előmunkálatai — mint ezt lapunknak Barótról írják, — a napokban megkezdődnek.

Új aranybányászati bázis. Désről kaptuk a következő tudósítást: A „Ciblesz”, az északkeleti kárpátok ezen egyik legkimagaslóbb csúcsa alatt a Szolnok-Dobokai Tőkés község határában e hó 5-8-án a zalatnai bányakapitányság adományozási tárgyalást tartott 6 bányatelekre (négy vájnamértékü) nézve. Ezen alkalommal úgy e sorok írója, mint a jelenvolt többi szaktársak és a tárgyalást vezető bányakapitány is örömmel és lelkesedéssel láttak a rövid időn nagymennyiségben feltárt dus ércztelekeket. Eddig 13 telér van feltárva, 3—4 h közti csapásiránnyal, 65° délkeleti döléssel, 0.4—1.5 m vastagsággal. A telér kitöltési anyaga nagyobbrészt gazdag aranytartalmu pyritekkel átszőtt andezit, ólom-érc, fakó ércz tartalommal. A hivatalos próbák szerint az aranytartalom métermázsánként 9—19 gramm között változik, 10—25%-os réz tartalom, 10—35% Pb tartalom mellett a telérek anyaga

nagymennyiségű kézzel választható gazdag ércet szolgáltat. A telérek mellékkürtje ércekkel dusan itatott kárpáti homokkő. Az ércelőkészítés céljaira a Czibles völgyén lerohanó hatalmas havasi patak tekintélyes lőereje kínálkozik. A legközelebbi időben a vasut is kiépül Nagybánya—Láposon át Tökésig, miáltal vadregényes hely könnyebben lesz megközelíthető s közelebb lesz a fernezelyi kohóhoz. A bányafőbejárás alkalmával szerzett tapasztalatok alapján azon meggyőződést szereztük, hogy ezen bányabejárás kiindulási pontját képezi egy évszázadokra nyúló, virágzó, fejlődő bányászatnak.

Elszámolás a „Mensa Academica” céljaira befolyt adományokról. A főiskolai diákasztal elnöksége, melynek élén K ö v e s i Antal tanár önfeláldozó buzgósággal dolgozik az ifjúság érdekében, lapunk utján is a legőszintébb és legbensőbb hálával és elismeréssel emlékezik meg, hogy az „Országos Bányászati és Kohászati Egyesület” az 1911. évi április hó 3-án megtartott igazgató-tanácsi és választmányi ülésén a bányászati és erdészeti főiskola „Segélyző egyesülete” által létesített „Mensa Academica” céljaira 500 koronát utalványozott azzal, hogy az összeget 5 éven át 100, azaz száz koronás részletekben folyósítja. Az „O. B. K. E.”-nek eme nemes támogatása megerősít bennünket — írja az elnökség — abban a tudatban, hogy céltudatosan megkezdett munkánkat kitartással és lelkesedéssel folytassuk és humánus intézményünket mindjobban fejlesszük. Csak 1½ hónapja, hogy a főiskolai „Diákasztal” megalakult és már is a szakközönség, a vállalatok és a városunk nagybecsült polgárságának áldozatkészsége folytán oly szilárdan meg van alapozva, hogy bizton haladhatunk tovább a megkezdett uton. Ujabbán hálás és őszinte köszönetünk kifejezése mellett a következő adományokat nyugtazzuk: A marosujvári m. kir. Főbányahivatal — 300 korona. A Salgótarjáni szénbányatársulat 200 korona, Kozák Lajos 20 korona, Grillusz Emil, Zólomy Imre 10—10 korona, Nikl János, Láng Aurél, Platzer Sándor, László Adolf, Bernhard N., Szép Gábor, Szép Sándor, Veress József, Fischer Samu, dr. Balázs Márton, Telekes Lajos, Peternák N., Millenovich Ferenc, Makavé Miklós, Székely Vilmos, Árkosi Béla 2—2 korona, Stahl Béla, Kuntzl Aladár, Erdélyszky Zsigmond, Tihanyi Károly, Nikl János 1—1 korona, Nagy H. 50 fillér. Az eddig befolyt adományok összege: 3896,50 korona.

Rendkívüli időjárás. Erzsébetbányai tudósítónk szokatlan időjárásról tesz lapunknak jelentést. Ott és a környéken f. hó 13-án nagy hóvihár dühöngött. Estére mintegy 0,3 méter hóréteg borította az egész vidéket. Habár ez a vidék a Kárpátok alján fekszik és a zord idők gyakoriak áprilisban, nem emlékszünk arra, hogy ilyen rendkívüli időjárás lett volna. Szerintünk ez is a sarktengeri jéghegyek levonulása által okozott általános depresszió eredménye.

2100 m.-es alagút bányászatért. A volt oláhláposbányai m. kir. bánya- és kohóhivatal fogott még azon nagyobbserű mű megvalósításához, hogy a Szolnok-Doboka és Mármaros megyéket elválasztó Varátyik-hegyet áttörje. Szükség volt erre több szempontból. Egyrészt a légkeringést kellett biztosítani, másrészt pedig a feltárt telérekből nyerendő termé-

nyeknek az erzsébetbányai (Szolnok-Doboka m.) oldalra való kiszállítását kellett lehetővé tenni. Évtizedek óta folytatták a munkát, akárcsak a körmöci Nándor-altárral, közben az oláhláposbányai bányahivatal Erzsébetbányára került, folytatta ez is, míg most végre — persze folytonos termelés mellett — a Varátyik-hegyet 2100 m. hosszban áttörték.

Kétezer állami munkáslakás. Wekerle Sándor v. pénzügyminister nagyhatású szociális ténykedése volt a kispesti állami lakások építése. A türhetlen lakásnyomoron akart lendíteni, hogy a verejtékes munkát végző munkásnépet a budapesti lakászsora végre ki ne szípolozhassa. Ezt el is érte a jórésztben, a telep már úgy kiépült, hogy a kispesti munkáslakótelepen az állami üzemek szakmunkásain kívül kétezer lakóházat bocsáthat nagyobb magángyári üzemek szakmunkásai rendelkezésére is. A budapesti kereskedelmi- és iparkamara ezennel lapunkban is felhívja a munkások figyelmét arra, hogy — amennyiben olcsó lakást óhajtanak maguknak biztosítani — ebbeli igényeiket jelentsék be a saját gyáruk igazgatóságánál, amelyek viszont a kamarát értesítik a jelentkezésekről. A jelentkezéseknél első sorban a Budapesten lakó üzemi szakmunkások, másodsorban a környékbeli falvakban lakó üzemi szakmunkások vagy egyéb üzemi munkások vétetnek figyelembe. A lakások között kisebb számban vannak egyszobás lakások évi 160 korona bérért, legtöbb lakás kétszobás, melyek közül a földszinten lévők évi bére 220 korona, az emeleten lévőké 260 korona. Művezetők és előmunkások 3 szobás lakást is vehetnek ki 330 korona bérösszegért. Minden lakáshoz konyha, kamara és egy kis konyhakerthoz tartozik.

Bányászat a vadaskertben. Még 1908-ban tettünk említés egy érdekes esetről, amelyben a pénzügyminiszeri döntés évekig késett. Arról volt szó ugyanis, hogy a bányászat alól kivett terület-e a vadaskert. A dolog — mint erről már hirt adtunk — nemrégiben elődött, a pénzügyminiszer kimondván, hogy a vadaskertben szabad a bányászati tevékenység. A bányászat szempontjából megnyugtató ezen határozatot gróf Károlyi Lajos provokálta, kinek tótmegyeri pompás birtoka mellett bányászott az u. n. „Magyar Montancégű Bányatársulat” mangánra.

Bányászat a szatmári kiállításon. A szatmármegyei gazdasági egyesület Szatmáron szeptember 21. és október 2-ika között kiállítást rendez. Mint lapunknak Nagybányáról jelentik, ott is készülődnek a szatmári kiállításra, mert közlik a környék műveivel a feltételeket. Eszerint a bejelentési határidő bányászati és ipari termékekre május 15-ike, a beküldési határidő szeptember 15. A ferdiják négyzetméterenként 8 korona. A kiállítást az országos bányászati egyesület ottani osztálya erkölcsi támogatásban részesíti s minden súlyával oda fog hatni, hogy a bányászat méltóan képviselve legyen. A bányászat egészségügyi osztálya is részt fog venni dr. Kádár Antal ker. bányafőorvos programja szerint. Az osztály ezenfelül kiállítási bizottságot küldött ki, melynek feladata érintkezésbe lépni úgy a bányakincstár, mint a magánbányabirtokosok képviselőivel, valamint a gazdasági egyesület intéző közegeivel a kiállítást illetőleg és ezek alapján a bejelentést s a rendezést eszközölni. Ezen bizottság elnöke: Fizely Sándor kir. főmérnök, titkára: Topercer Elek kir. bányamérnök, mint a kiállítás bányászati csoportjának intézői s közvetlen rendezői. Bizottsági tagok: Alföldi Zoltán, I. Berks Leó, Bertalan Miklós, Bradoflka Frigyes, György Gusz-

TURUL A LEGMEGBIZHATÓBB TÖMÍTŐLEMEZ
LEGMAGASABB NYOMÁSHOZ. KIZÁRÓLAGOS RAKTÁR:

ÁLTALANOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA.

táv, Hullán János, dr. Kádár Antal, Muzsnay Ferenc, dr. Szokol Pál, K. Pauer Viktor, Urbán Mihály, Weisz György, Weisz Lajos és az érdekelt magántársulatok vezető férfiai. Itt említjük meg, hogy az osztály új tagjaiul jelentkeztek: Fazék Gyula társ. bányagazgató lóban, Haurick Károly kir. kohómérnök Fernezében.

Földgáz mindenütt. E címen lapunk 15. számában írtunk Gyárfás Endre székelykereszturi földbírtokos gázforrásáról. Mint nekünk újabb jelentik, Gyárfás elmondotta odahaza, hogy a miniszter nagy érdeklődéssel hallgatta, mikor elmondta, hogy kuriájának belső udvarán már évtizedek óta bőséges gáz ömlött ki a földből, aminek azonban mindaddig nem tulajdonítottak fontosságot a míg a miniszter a kissármási földgázzal kapcsolatban meg nem indította nagyszabású akcióját. Még előzőleg Kolozsvárra utazott s ott felkérte Szádeczky Gyula egyetemi-tanárt, vizsgálná meg az udvarán felszökő gázt. A professzor mintát kért belőle s mikor ezt megkapta, megvizsgálta a gázt. Megállapította, hogy a székelykereszturi földgáz éppen olyan, mint a kissármási. Ezután történt, hogy a professzor és dr. Szolga Ferenc geologus elutazott Székelykereszturra. Két napig tartó vizsgálat után konstatálták, hogy Gyárfás Endre telkén a gázt okvetlenül föl kell tární, mert valószínű, hogy a föld ott is oly bőséges gázt fog adni, mint Kissármáson. — Nyiregyházáról jelentik nekünk: Olchváry Pál, a dadai járás főszolgabírája, hivatalos jelentést tett a vármegye alispánjánál, hogy Timáron a község mellett volt urbéres gazdaközönség közlegelőjének Godolya nevű részén a földgáz jelenlétére lehet következtetni. Több ízben ugyanis gyulékony gázok törtek fel a faljából, melyek itt-ott lánggal égtek. A község azzal a kérelemmel fordult a vármegyéhez, hogy államköltségen próbafurásokat eszközöljenek. Az alispán a jelentést felterjesztette a pénzügyminiszterhez.

Verekedő bányászok. Pécsujváron a Beckere-féle csárdában tegnap botrányos verekedést rendezett öt somogyi bányász, névszerint Matisevics Marian, Gradwohl Rudolf, ifj. Fiala Ferenc és Pocska István. A verekedő bányászokat, kik valamennyien kisebb-nagyobb sérüléseket szenvedtek, rendőrök választották szét. Az eljárást megindítják.

Marosvásárhely a földgázért. Marosvásárhelyről már jelentettük, hogy határában újabb földgázforrást fedeztek fel. Bernády György a város agitáltságáról ismert polgármestere még e gázforrás feltalálása előtt lépéseket tett az iránt, hogy városa egész erőfogyasztások alapjául a sármási gázforrás energiáját szerezzék meg. Ő volt az első és ez dicséretére válik — aki felismerte a sármási gáz fontosságát, erről polgártársait meggyőzte és fáradozik is a gáz megszerzéseért. Memorandumot is dolgozott ki e tárgyban és azt a kormány elé terjesztette. A kormány hajlandónak mutatkozik arra, hogy minden olyan nagyobb gyári és ipari vállalatnak, mely a földgáz bevezetése után alakul, a földgázt meghatározott időn keresztül szubvencióképpen adományozza. Bernády György polgármester május közepén tanulmányutra utazik Pfeiffer Ignác műegyetemi tanárral együtt Ameri-

kába, a pennsylvániai földgáz felhasználása módjainak tanulmányozására.

Szénkutató Nógrádban. A salgótarjáni szénmedence kiterjedésben korántsem akkora, mint amekkora területen ma bányáskodás folyik. A salgótarjáni köszénbánya rt. még mindig kutatja szénterületei folytatását, ami természetes consequentiája egy céltudatos bányászatnak, másrészt megalakult és megkezdte termelését a salgótarjáni medencével összefüggő „Rapp-romhányi“ is. Mint értesülünk, Nógrádmegye déli részén, a víztől elöntött kősi bányák folytatását kutatják, ott ahol két éve egyik előkelő bányavállalatunk próbálkozott — eredménytelenül. A kutatás ez alkalommal is meddőnek bizonyult.

Dinamit-baleset. A Danubius hajógyár kibővítési munkálatainál ma déltől súlyos baleset történt. A csuzda építésénél ugyan most folynak a robbantási munkálatok. Egyik dinamitpatron felrobbanása után nagymennyiségű szikladarab repült a levegőbe. A kődarabok közül egyik a gyár műhelyében hullott le oly szerencsétlenül, hogy az ott dolgozó Papes Kruoslav spalatói illetőségű munkást homlokán találta el. A szerencsétlen ember vérző sebével ájultan terült el a földön. A gyár Keszthelyi dr. orvost hívta a helyszínére, aki Papes sebeit bekötözte. Az orvos megállapította, hogy a kődarab Papes homlokcsontját összezúzta. A megsebesült munkást a mentők a kórházba szállították. Állapota súlyos s felgyógyulása hosszabb időt vesz igénybe.

Székelyek a zsilvölgyi bányászatban. Hogy ez a derék magyar fajta mily értékes bányászati munkaerő, mi sem mutatja inkább, mint az, hogy az utolsó 10 év alatt mintegy 5000-re emelkedett csak a Zsilvölgyében a székely bányászok száma. Egyik alkalmi tudósítónk összeállította a zsilvölgyi munkaadóknál a székelyek számát. Ez a salgótarjáni köszénbánya r. t.-nál 4000, a felső-zsilvölgyi köszénbánya r. t.-nál 200, az urikán-zsilvölgyi r. t.-nál 600, Máv.-nál, faipar- és magánoknál 200, összesen 5000 székely munkás talál foglalkozást. Ezek a göbék teljesen megtelepültek a vidéken, közülük nem egy szorgalma révén ingatlan vagyont is szerzett. De ha még hozzávesszük azokat, kik így nyári időben szabadságot kapván haza mennek a mezei munkára, úgy még magasabbra rugna a székelyek fenti száma.

Cégjegyzési hírek. A céghivatal most vette tudomásul a Felső magyarországi bányá- és kohómű részvénytársaságnál dr. Kerekes igazgató, dr. Hevessy Ödön és Morlós Árpád cégjegyzési jogosultságát. Ez bizonyos alapszabályokat involvált, mely szerint a társaság cégének jegyzése jogosítvák: a) közgyűlésileg választott igazgatók; b) a társaság azon tisztviselői, kik az igazgatóság által igazgatói, vagy műszaki tanácsosi címmel és cégvezetői joggal ruháztatnak fel; c) a társaság azon hivatalnokai, kik az igazgatóság által cégvezetői jogosultságukkal ruháztatnak fel. A cégjegyzés akként történik, hogy: 1. vagy két választott igazgató; 2. vagy egy választott igazgató, vagy műszaki tanácsosi címmel felruházott tisztviselő; 3. vagy egy az igazgatóság ál-

SZIVATTYUKAT és

MÉRLEGEKET

gyárt mint különleges-
séget és legnagyobb rak-
tárt tart épület- és dia-
phragma-szivattyukban

GARVENSWERKE

WIEN, II., HANDELSQUAI 130.

(B. 96/443/46.)

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

tal cégvezetői joggal felruházott tisztviselő egy az ezen pontban a) és b) alatt megjelölt igazgatóval, vagy műszaki tanácsossal együttesen a társaságnak a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszéknél bejegyzett névaláírásaikat a bárki által írott, vagy címbélyeggel nyomott cég alá írják. A c) pont alatti cégvezetők névaláírásuk mellé a „per procura” toldást teszik, bejegyeztetett.

✂ SZERKESZTŐI ÜZENETEK. ✂

B. igazgató urnak. Tényleg kiállhatatlan embernek tartja a kérdéses urat?... Mi oly közelről nem ismerjük, mert nem dolgoztunk vele, mint Ön. Hogy zsarnok főnök volt, üres, tartalmatlan és még is nagyképű?... Ez nem ellentét. Rendesen a tartalmatlan emberek nagyképűek, sőt mondhatnók kivétel nélkül nagyképűek, mert a csendes butaságnak éppen ez a jellemzője. De hogy alatta nem fejlődtek, hanem kimutathatólag visszafejlődtek a dolgok, ez már valami. Hát akkor mégis csak igaza lehet neki annyiban, hogy nem zsenilitás az oka elbocsáttatásának. Hanem — most már elhiszük neki sértett önérzet, mert ugyan kiknek van a legdagadóbb önérzetük, ha nem az efajta embereknek? De egyelőre mégse foglalkozunk vele! Minek részletezni a multját. Cui prodest? Tehetetlen öreg ő, aki üres fecsegésével csak mulattat.

Pályázati hirdetés.

A Vaslábi Első Székely Márványbánya és Mész ipar Rt. pályázatot hirdet **bánya üzemvezető** állásra. Pályázók igazolni tartoznak, hogy hasonló iparvállalatnál már működtek s hogy a márványbánya és mészipar körébe vágó szakszerű üzemvezetésben kellő jártassággal bírnak. Szükséges: anyag és áruismeret, megfelelő kereskedelmi jártasság. A magyar nyelv feltétlen tudása, írásban is. Olasz, oláh és német nyelvet bírók előnyben részesülnek. Javadalmazás 2400 korona kezdőfizetés, természetbeni lakás és konyha, kert. Ajánlatok április 20-áig a r. t. fenti címére küldendők. Ajánlatok teljes felszerelése kívánatos.

Gyergyószentmiklóson, 1911. márczius hó.

Vákár P. Arthur s. k.
igazgató.

(B. 3670/559.16)

Mezőgazdasági

erdő-, bányauzemekben kiválóan alkalmas gőz-teherautomobil alig használt állapotban kedvező fizetési feltételek mellett jutányosan eladó. Válasz „Gőzterhekocsi” címre a kiadóhivatalba.

(B. 2121/557.16)

Egy külföldi szénbánya üzemvezetője, 27 éves, nőtlen, bányaiskolát végzett, beszél három nyelvet, vastag és vékonytelepek feltárásában és fejtésében, valamint az ércbányászatban jártas, jó felmérő, rajzoló és adminisztrátor — állását bel- vagy külföldre változtatni óhajtja. Keres üzemben levő kisebb, vagy kezdő vállalatoknál **üzemvezetői**, nagyobb vállalatoknál **bányamérői** állást. Szíves ajánlatok „Török 27” jelige alatt a kiadóba kéretnek.

(B. 8694.569.17)

Rendeléskor méltóztassék lapunkat megemlíteni!

Hanem ha megint puszkázik a vaktöltéseivel, akkor megint azt mondjuk neki, hogy a te neved pedig: „Halgass!” Némely ember — tetszik tudni olyan mint a primadonna. Sehogyse akarja elhinni, hogy meghalt. Nekünk pl. nem kell a színpadon egy öreg mamuska, aki süldő bakfis maszkiában nehézkes testét könnyű balettáncra akarja ingerelni. Jól van. Ezt megbocsátjuk egy Blahánénak, egy Hegyi Arankának, még Pálmai Ilkának is. De senki másnak a magyar globuson. A vén primadonna Önnek se kell. De az mégis akar. Mit tegyen vele a meggyötört publikum? Üsse talán agyon? Dehogy is üssük agyon! Jóakaratu csendes mosolylyal jobban megölhetjük és így legalább nem jajveszékélhet, hogy üldözik, mert — mindnyájunk elkarhozására — akadnak részvevők, kik merő részvéttől még életre keltik. Ki kell nevetni a vén primadonnát, mert a nevetés ül. Nevesse ki ön is X urat és jobban megöli mint az igazságaival.

B. F. Erzsébet bánya. Ajánlatát legszivesebben fogadtuk, amint láthatja is. Kárjuk is további szíves közreműködését, hiszen csak így érhető el, hogy „A Bánya” tényleg az Önök lapja legyen.

L. B. Német Óravica. A Hazai ipari és beszerzési források című könyvecskéből. Ára 2 korona. Kiadja a kereskedelemügyi miniszterium megbízásából a kereskedelmi muzeum, Budapest V., Akadémia-u. Új kiadása a jövő év elején jelenik meg.

*Szlovákiai
sós víz*

CZUKORBETEGSÉG ELLEN
speciális gyógyital.
KÖHÖGÉST, REKEDSÉGET, IDULT GYOMOR ÉS
HUGYSZERV BAJOKAT
GYÖKERESEN GYÓGYÍT.

Megrendelhető a „Magyar Ásványvíz Forgalmi és Kiviteli R.-T.”-nél, Budapest. Telefon 162-84

(B. 2270.411.7)

TÖRLEY

TALISMAN · CASINO · RÉSERVÉ

B. 3670.119.19

TELEFON 8270

FARKAS ÉS TÁRSA
VASSZERKEZETI GYÁR
BUDAPEST, VI., LEHELUTCA 8.

A FARKAS-FÉLE TÖRLEVÉDŐ HERKULES VÉDŐVÉNYI KÖM-VASABLAK A KERESZTÉZÉS NÉL NINCIS GYÖNGYVÉ MIÉRT ISA
LEGERŐSEBB

LEGSZEBB és
LEGOCSÓBB

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT! HERKULES TÖRLEVÉDŐ

(B. 6297.556.13)